

СТРЕС НА РОБОЧОМУ МІСЦІ – ПРОБЛЕМА МІЖНАРОДНОГО РІВНЯ

Студентка А.О. Туровська, керівник Т.О. Поліщук-Герасимчук

Національний університет водного господарства

та природокористування, м. Рівне

За останні роки психоемоційний стрес став глобальною проблемою виживання людства. Це підтверджується тією увагою, яка приділяється стресу на міжнародному рівні: міжнародна конференція «Суспільство, стрес, здоров'я» (Москва, 1995 р.); міжнародний конгрес під девізом «Праця, стрес та здоров'я. Створення більш здорових робочих місць» (Вашингтон, 1995 р.); міжнародний конгрес щодо професійного здоров'я (Стокгольмі, 1996 р.); міжнародний конгрес з питань хронічного робочого стресу за збереження здоров'я (Токіо, 1999 р.); XI міжнародний конгрес, присвячений питанням професійної психіатрії (Німеччина, 1999 р.).

У зв'язку з тим, що проблеми стресу торкаються інтересів всіх країн, була створена Міжнародна асоціація управління стресом (ISMA). Її мета – допомога в одержанні та розповсюдженні наукових знань про управління напругою (стрес-менеджмент).

Особливо небезпечним, як показали дослідження, є стрес у трудовій діяльності. Зокрема, праця працівників невиробничої сфери (економістів, фінансистів, менеджерів) пов'язана з впливом на них багатьох негативно діючих стресорів: відповідальність за прийняття рішень в умовах дефіциту часу; інтенсивність та монотонність праці; використання великих обсягів інформації; різні зовнішні впливи тощо. Дослідження стресу на робочих місцях окремих країн ЄС в інших сферах діяльності засвідчили наступні цікаві результати. Найвищий рівень стресу, наприклад, у Бельгії наявний в сфері телекомунікацій та фінансовому секторі (34 %), в сфері освіти, бізнес-послуг, будівництва, охорони здоров'я (30 %). Французькі джерела

показують, що сучасні компанії стають все більше зорієнтованими на споживача, повинні більше реагувати на потреби ринку та розробляти нові форми організації праці. Працівники в основному страждають від стресу викликаного потребою швидкого реагування на зовнішні вимоги та зміни. За даними Міжнародної організації праці в Румунії були зафіксовані скарги на стрес, роздратування, підвищення артеріального тиску та депресії у 30 % працівників. Зокрема, стрес найбільше поширений у секторі промисловості (34,6 %), соціальної інфраструктури (30,8 %), а також будівництва та енергетики (22,1 %). Для Польщі високий рівень виробничого стресу характерний для вчителя (34 %), працівників медицини (30,6 %), державних службовців (30,2 %), працівників банку (29,6 %). Під активним впливом стресу перебувають фінансова сфера та соціальна інфраструктура Іспанії (42,9 %). Тоді, як стрес для працівників будівельного сектору не перевищував 0,4 %. У Великобританії найвищі показники виробничого стресу, депресії та неспокою зафіксовані в сферах державного управління та оборони (2,2 %), фінансів та освіти (2 %), а також охорони здоров'я та соціальної роботи (1,8 %).

У багатьох країнах проблема стресу на виробництві знайшла відображення в законодавстві. Багато закордонних профспілок обґрунтовують вимоги про скорочення робочого часу зростаючим стресом і необхідністю підвищення оплати праці. Проблемі нервової перенапруги та стресу на робочому місці в нашій країні потрібно приділити більше уваги державою, роботодавцями та профспілками. Усвідомлюючи важливість проблеми стресу на робочому місці, необхідно на сучасному етапі забезпечити розвиток комплексних наукових досліджень впливу стресу на стан здоров'я працюючих і розробку нормативно-методичних документів з профілактики стресу в трудовій діяльності та його негативних наслідків.